

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

132:1 • 2012

SHBd – den mest kompletta bibliografin över svensk historia

Sedan en tid finns ett nytt bibliografiskt sökverktyg för svensk historia tillgängligt via internet och Kungl. bibliotekets webbplats. Namnet på den nya söktjänsten är Svensk historisk bibliografi-digital, förkortat SHBd, och den nås via webbadressen <shb.kb.se/shb>. De äldre, tryckta volymerna av Svensk historisk bibliografi har slagits samman med deldatabasen med samma namn i LIBRIS. Därmed finns möjlighet att söka monografier, uppsatser, recensioner med mera om svensk historia författade mellan 1771 och 2010. Totalt omfattar den nya söktjänsten omkring 177 000 poster, såväl akademiska arbeten som amatörforskning.

När Svenska Historiska Föreningen grundades 1880 formulerades två huvudändamål: att utge en historisk tidskrift samt att utge en fortlöpande bibliografi över svensk historia. Tidskriften – just densamma ni har under ögonen – utkom med sitt första nummer 1881 och det första häftet av bibliografin medföljde som bilaga till samma årgång. Från 1880 till 1988 utgavs Svensk historisk bibliografi, SHB, med Svenska Historiska Föreningen som huvudman. Årsbibliografierna kompletterades och sammanställdes med vissa intervall i samlingsvolym. Totalt nio volymer, omfattande åren 1771–1976, hann utges innan arbetet lades ned.

Genom historikern och riksbibliotekarien Tomas Lidmans försorg återupptogs arbetet med bibliografin 1995, men då med Kungl. biblioteket som huvudman. Förändringen var naturlig eftersom det praktiska arbetet med bibliografin alltid hade utförts av bibliotekets medarbetare. Den återupptäckta bibliografin trycktes emellertid inte; i stället integrerades den som en deldatabas i de svenska forskningsbibliotekens gemensamma katalog LIBRIS. Den som använder LIBRIS på normalt vis har med andra ord automatiskt även fått träffar hämtade ur SHB från 1977–2010.¹

Enligt beslut av riksbibliotekarie Gunnar Sahlin uppdateras inte SHB sedan utgången av 2010, vilket väsentligt minskar synligheten för den svenska historiska forskningen.

De tryckta volymerna av SHB innehåller drygt 79 000 poster medan deldatabasen i LIBRIS omfattar närmare 97 000 poster. Tillsammans bildar de den nya databasen SHBd. Arbetet med SHBd har genomförts av Kungl. biblioteket med ekonomiskt stöd från Riksbankens Jubileumsfond. Av olika praktiska skäl har SHBd inte kunnat inkorporeras med LIBRIS webbsök. I stället har en fristående databasapplikation utvecklats enkom för SHBd, dit

1. För SHB:s historia, se Jonas Nordin, "Ett stort, välkommet och värdefullt hjälpmedel: Svensk historisk bibliografi under tretton decennier", *Bibliis: kvartalstidskrift för bokvänner*, 44 (vintern 2008/2009) s. 81–88.

LIBRIS, alla SHB-databasposter hämtats in och gjorts sökbara tillsammans med de inskannade posterna ur de tryckta SHB-volymerna 1771–1976.

Detta innebär att en sökning i SHBd kan generera träffar av varierande utseende. En träff från databasen i LIBRIS ger en länk direkt till katalogposten för det enskilda arbetet. En träff ur de inskannade volymerna ger information som är automatiskt inläst från den tryckta texten, inklusive postens ordningsnummer i aktuell volym samt länk till en kopia i pdf-format av hela volymen. Det går också att ladda ned de enskilda volymerna och hantera dem med de läs-, sök- och utskriftsmöjligheter som en vanlig pdf-läsare medger.

SHBd är den mest kompletta bibliografin över svensk historia. Som alla bibliografiska sökverktyg måste den dock användas med omdöme. En bibliografi är aldrig fullständig och den kan inte svara på alla frågor. Vid efterforskningar bör olika sökvägar prövas. Automatisk inläsning (OCR-tolkning) av inskannad text medför alltid en viss felprocent och man bör därför variera sökorden för att få bättre träffbild vid sökningar. I de äldre bibliografierna angavs enbart initialerna i författarnas förnamn och det kan därför vara klokt att begränsa sökningarna till efternamn. Mer utförlig information och flera söktips finns på SHBd:s webbplats.

Kungl. biblioteket, Stockholm

JONAS NORDIN